

ПРОФЕСІЙНО – ОРІЄНТОВАНИЙ ПІДХІД ДО НАВЧАННЯ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ СТУДЕНТІВ НЕМОВНИХ СПЕЦІАЛЬНОСТЕЙ

Одним з напрямків модернізації сучасної вищої школи є впровадження в освіту компетентнісного підходу, який направлений на забезпечення студента не тільки теоретичними знаннями, а й формування у нього досвіду здійснення певної діяльності задля вирішення практичних завдань. З'явилась нагальна потреба переглянути підходи до процесу навчання взагалі та іноземної мови зокрема. Досягнення високого рівня володіння іноземною мовою є основою успіху, майбутньої вдалої кар'єри студента.

У зв'язку з цим професійно – орієнтований підхід відіграє важливу роль. Він передбачає формування у студентів здатності іншомовного спілкування в конкретних професійних, ділових, наукових сферах і ситуаціях із урахуванням особливостей професійного мислення.

Висвітлення проблем професійно – орієнтованого навчання іноземних мов знаходимо у працях таких зарубіжних учених як Бревстер Е., Гедерер Х., Джекобсон С., Еглоф Г. Окремим аспектам професійно – орієнтованого підходу до навчання іноземної мови присвячені дослідження вітчизняних учених, зокрема Кнодель Л., Корнілової А., Першукової О., Пертук А.

Професійно – орієнтоване навчання іноземної мови – це навчання, в центрі уваги якого – потреби студентів у вивченні іноземної мови з орієнтацією на особливості майбутньої професії, спеціальності [4, 5]. Такий підхід поєднує у собі процеси оволодіння професійно – орієнтованою іноземною мовою з розвитком особистісних якостей студентів, знанням культури країни мови, що вивчається.

Практична мета навчання іноземної мови полягає у досягненні студентами немовних спеціальностей такого рівня іншомовної професійно – орієнтованої комунікативної компетенції, який дозволить їм використовувати іноземну мову у своїй професійній діяльності на рівні міжнародних стандартів.

Головною вимогою професійно – орієнтованого навчання іноземної мови є необхідність наблизити зміст і методи її викладання до практичних та майбутніх професійних потреб студентів. Опираючись на це, необхідним є вивчення завдань і цілей, що стоять перед студентами немовних спеціальностей, їх інтереси і мотивації. В першу чергу це відноситься до підбору матеріалу, його осмислення з урахуванням специфіки студентів та рівня їхньої мотивації. Завдання викладача полягає в організації такого впливу навчальної інформації на студентів, щоб професійні потреби трансформувалися в джерело їхньої активності та змусили працювати на задоволення виниклих потреб.

В основі реалізації мети професійно – орієнтованого навчання іноземної мови є зміст, який передбачає поєднання загального та професійного компонентів. Загальний компонент покликаний здійснювати загальноосвітню мовну підготовку, а професійний орієнтований на практичну професійну діяльність. Зміст навчання іноземної мови визначається на основі діяльнісно – орієнтованого, компетентнісного, плюралінгвістичного та міжкультурного підходів [5, 33-37].

Діяльнісно – орієнтований підхід у професійно – орієнтованому навчанні іноземної мови дозволяє виявити сферу галузевої діяльності, конкретизує типи мовленнєвих завдань та виокремлює види мовленнєвої діяльності, що необхідні для успішної професійної діяльності майбутнього фахівця, забезпечує формування у студентів загальних та комунікативних мовленнєвих компетенцій професійного характеру. Відповідно до плюралінгвістичного підходу знання мов та їх подальше опанування студентами розглядаються як їх мовний досвід, в межах якого всі мовні знання і здібності взаємопов'язані та взаємодіють. Міжкультурний підхід передбачає виховання у студента толерантності,

сприяння порозумінню налагодження співпраці та забезпечення можливостей мобільності в Європі та в світі.

З допомогою цих підходів відбувається формування загальних і комунікативних мовленнєвих компетенцій, розвивається цілісна особистість, яка здатна функціонувати у житті та професійній діяльності в умовах багатомовного середовища [2, 75].

До структурних елементів професійно – орієнтованого навчання іноземній мові входять:

1. Комунікативні вміння за видами мовленнєвої діяльності (говоріння, аудіювання, читання, письмо). Кінцевою метою професійно – орієнтованого навчання діалогічного мовлення є розвиток уміння вести бесіду, обмінюватись інформацією професійного характеру з певної теми. Навчання монологічного мовлення полягає у формуванні створювати різні жанри монологічних текстів: повідомлення інформації професійного характеру, виступ з доповіддю, створення презентацій, розширені висловлювання в ході дискусії. Метою професійно – орієнтованого навчання аудіюванню є формування умінь сприйняття і розуміння висловлювання співрозмовника іноземною мовою у монологічній формі або в процесі діалогу. Результатом професійно – орієнтованого навчання читанню є формування умінь володіння усіма видами читання текстів різних стилів та жанрів. Метою професійно – орієнтованого навчання письму є розвиток комунікативної компетенції, що проявляється в умінні реферативного викладу, анотування, а також перекладу тексту з іноземної мови на українську та з української мови на іноземну.
2. Мовні знання та навички, що включають знання фонетики, граматики, правил словотворення, лексичних одиниць, термінології.
3. Соціокультурні знання, які мають на меті ознайомлення студентів не лише із новим способом мовного спілкування, а й культурою народу мови, що вивчається [1, 14].

Отже, слід зазначити, що формування професійної іншомовної комунікативної компетентності студентів немовних спеціальностей вимагає підпорядкування цілей навчання іноземної мови цілям вищої професійної освіти і розробки

системи навчання, орієнтованої на практичні потреби майбутніх фахівців. Основою іншомовного навчання повинні стати міжпредметна взаємодія викладачів та тісний взаємозв'язок загально професійних, спеціальних дисциплін і дисципліни іноземна мова професійного спрямування. Іншомовна комунікативна компетентність забезпечить випускнику вузу можливість повноцінно працювати з закордонними інформаційними джерелами, знайомитись з новими світовими технологіями в певній галузі, встановлювати контакти з зарубіжними партнерами в процесі професійної діяльності.

Література

1. Гальскова Н. Д. Современная методика обучения иностранному языку: Пособие для учителя / Н. Д. Гальскова. – М.: АРКТИ- Глосса, 2010. – 165 с.
2. Загальноєвропейські Рекомендації з мовної освіти : вивчення, викладання, оцінювання / Науковий редактор українського видання доктор пед. наук, проф. С. Ю. Ніколаєва. – К.: Ленвіт, 2003. – 273 с.
3. Зиннурова Ф. М. Формирование профессионально – языковой компетентности студентов : автореф. дис. на соискание учен. степени канд. наук / Ф. М. Зиннурова. – Йошкар- Ола, 2006. – 25 с.
4. Образцов П. И., Иванова О. Ю. Профессионально – ориентированное обучение иностранному языку на неязыковых факультетах вузов /Образцов. – Орел: ОГУ, 2005. – 114 с.